



ארגון ברית אבות
מסייעת לכל יהודי
בכל גיל
ובכל מקום בעולם
לקיים את מצוות המילה
בצורה מקצועית ובשמחה
באמצעות צוות מוהלים
מוסמך ומנוסה.

ב"ה

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת כי תשא תשפ"ו

מפעולות הארגון

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

ייעוץ בענייני ברית מילה

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

ברית מילה בזכות משתה היין

לפני מספר שנים בסעודת משתה היין בעיר
קייב שבאוקראינה, כשהציבור היו
בשמחה עצומה על זכותינו להיות יהודים,
והיו במצב גילופין עד דלא ידע אחרי כמה
בקבוקים של יין וודקה, פנו לאחד
מהרוקדים שעדיין לא נימול והחילו לדבר
אתו מתוך שכרות שהוא צריך להכנס
בבריתו של אברהם אבינו, ובכך תהיה
יהודי שלם ותהיה קרוב אל השם הרבה
יותר מעכשיו, ומרוב שכרותו אמר כן אני
מסכים שיעשו לי ברית מיד אחרי פורים.

בתפילת שחרית שאחרי הימים השמחים
אמרו לו חבריו שכבר הזמינו את המוהל
מהארץ, ויש לו כבר כרטיס טיסה ומגיע
במיוחד אליו כדי להכניסו בבריתו של
אברהם אבינו, ההוא נבהל ואמר שמפחד
אולי לדחות קצת, אמרו לו, אמרת שאתה
רוצה ברית מיד אחרי פורים וכבר דיברו
עם מוהל, תהיה גבר ותעמוד בדיבורך,
ההוא שלא זכר את מה שאמר בשכרותו,
ובגלל שכולם אמרו שהוא התחייב,
הסכים.

וכבר למחרת זכינו לקיים את מצוות
הברית מתוך המשך של הקבלת התורה
והמצות בפורים בשמחה, ומשנכנס יין יצא
סוד, וביאור ותובנה חדשה בפסוק,
ליהודים היתה אורה ושמחה וששון,
שרוצים יותר לקיים מצוות בזכות
הפורים.

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

מהספר פניני הברית

ויהושע בן נון נער, לא ימיש מתוך האוהל. (לג יא) ראשי תיבות
מילה, אפשר כמו דמצינו ביהושע כשהכניסם לישראל לארץ מל
אותן יהושע כמו כן אפשר קודם חטא המרגלים היה יהושע
מתאמץ במצות מילה למול אחרים, וכמו דמצינו בגמ' שבת,
ואפשר בשביל שלא זכה לבנים זכרים לקיים מצות מילה בבניו
רצה לזכות במילת אחרים, ובה מתורץ קושית הרמב"ן ז"ל פה
למה יחסו באמרו בן נון, ולהנ"ל ניחא (עדרז"ל במגילה נון בנו
יהושע בנו וכו' שלא היה לו בנים זכרים) ולכך לא ימיש מתוך
האוהל. ראשי תיבות מילה שמל אחרים: (שבט מיהודה)

ויהושע בן נון נער, לא ימיש מתוך האהל. ר"ת מילה שעושים
בתינוק בעודו נער והוא הכנה לתורה שלא ימוש מאהלה של תורה
וכדאמרין כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה וכו' אמר כן יהי
רצון: (יגל יעקב)

ועתה לך נחה את העם אל אשר דברתי לך הנה מלאכי ילך לפניך.
(לב לד) הנה מלאכי ילך לפניך. ראשי תיבות אותיות מילה, לרמוז
כל מי שהוא שומר מילתו בטהרה מלאכי השרת מלוין אותו:
(פירוש רבינו אפרים על התורה)

ויאמר משה מלאו ידכם היום לה'. (לב כט) מלאו ידכם היום לה'.
ראשי תיבות מילה, שמכפרת על מעשה העגל: (רבינו אפרים על
התורה בפרשת לך לך)

מלאו ידכם היום לה' כי איש בבנו ובאחיו. ראשי תיבות מתיבות
מלאו ידכם היום לה'. הוא מילה, שמה שהרגו את הערב רב שהם
עיקר עובדי העגל היה דוגמת כריתת הערלה במילה כדי שלא יהיה
לאדם מניעה מעבודתו יתברך שמו על ידי הערלה כן הערב רב היה
תוספת על ישראל וכריתת הערלה היא מותרות, וזה שכתוב אתה
ידעת את העם כי ברע הוא. ברע. אותיות ערב, שהערב רב שעשו את
העגל היה מותרות כמו הערלה ובאמת בפנימיותם היה רע תמיד,
ואהרן על ידי העגל גילה מחשבת לבם על דרך מפרסמים את
החנפים, וזה שכתוב כי ברע הוא. תמיד וזה שכתוב וירא משה את
העם כי פרוע הוא כי פרעו אהרן. שגילה מחשבתם, עוד יש לומר
שלכן מלאו ידכם היום לה' ראשי תיבות מילה, שכמו שבמילה
האב אינו חס על בנו ושופך דמו וכורת חתיכה מהאבר כן הם לא
חסו על רעיהם ובנו וקרובו, וזה שכתוב מלאו ידכם היום לה'.
ראשי תיבות מילה, והטעם כי איש בבנו ובאחיו בשבילו יתברך
דוגמת מילה, ועל ידי זה שעשו דוגמת מילה זכו (כג כ) להנה אנכי
שולח מלאך. בחינת מלאך הברית כידוע: (זרע קודש)

ויאמר הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות. רמזתי כי אמירת דרושי זה הוא לסיבת היותינו עתה כורתים ברית עם השם יתברך על ידי מצות המילה, כי בכל מילה ומילה מתחדשת כריתת הברית עם השי"ת להיותנו לו לעם והוא יהיה לנו לאלהים, וחזרתי להודיע שכר מצוה זו הנפלאה משאר תרי"ג מצות הלא היא, כי לסיבת כורת הברית הזה אנו נקראים עמו יתברך ולכן נגד כל עמך אעשה נפלאות. כי כמו שאמר לעיל ונפלינו אני ועמך וכו' ואנחנו מובדלים במצוה זו מכל האומות, כך הטובות והשכר שיפרע לנו השי"ת יהיו נקראים נפלאות על שם כי הם דברים משונים לא עשה כן לכל גוי וזה שאמר אשר לא נבראו וכו': (עץ הדעת טוב לר' חיים ויטאל)

חלבנה. (ל לד) חלבנה. נוטריקון ח' למול בן הקטן ד"א להפך הבן למילת ח' שלא יהיה ספק נולד בין השמשות: (תוספות השלם)

מה טוב לאמר פיטום הקטורת לפני כסא אליהו עם שירי דוד כי המכין לכסא הלוי בקדושה ובטהרה ומזמינו בפיו יזכה להארת פניו ואי איהו לא יחזי מזליה שברקיע יחזי, וקריאת פיטום הקטורת עם שירי דוד לפניו ולאחריו יועיל ודאי לתינוק המוכן להראות קרבן שי ומנחה לפני המלך ה' צבאות ביום שלאחריו בתוספת נפש רוח ונשמה בכח אור כי יהל עליו כל היום ההוא: (מעבר יבק עתר ענן הקטרת פ"ה)

ונוהגים המוהלים והסנדקים לומר קודם המילה סדר פיטום הקטרת ויפה הם עושים דמלבד שהוא מסוגל לתינוק ולבער הקוצים מן כרם ה' צבאות, עוד נראה לי לומר דהוא כדי לעורר זכותו של אברהם אבינו עליו השלום שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה פמ"ז) דבשעה שמל את בני ביתו עלה ריחן של ערלותיהן לפני הקדוש ברוך הוא כקטרת הסמים (עיין שם) ולהתפלל לפניו שכן יהיה עכשיו שיקבל מצותן כקטרת כמו שכתוב באברהם כנזכר. ואף לאבי הבן תכון אמירתו מאד מהטעמים האמורים ולהכרית הזלזלים ולהשבית הקליפות שהן הן בעוכריו לעכב בדבר המילה שיאונה בה כל רע: (זכר דוד)

רקח מעשה רוקח ממולח טהור קדש. (ל לה) רקח חסר ו', ראשי תיבות רשע קיים ח' ימי המילה, אפילו רשעים שבישראל מקיימין מילת ח', וזהו רקח מעשה רוקח (מלא בוי') שבאותה מעשה של מילה, נחשב כמלא מצוות כרימון, ולא דיו אלא שנקרא טהור וקדוש, כמו שנאמר ממולח טהור קדש: (חתן דמים)

לעשות את השבת לדרתם ברית עולם. (לא יז) ר' אליעזר אומר, לעשות את השבת לדרתם ברית עולם. דבר שהברית כרותה לו ואיזו זו מילה. וביאר המלבי"ם, שכיון שנאמר בשבת, לדורותם ברית עולם. וכן בברית מילה נאמר, ביני ובין זרעך אחרית לדורותם ברית עולם. אם כן שבת ומילה שניהם מראים על המושג של ברית עולם, ואם כן אין הכוונה שברית המילה דוחה שבת, אלא המילה אינה חילול שבת כלל כיון שהמילה מראה על השראת השכינה בישראל לעולם, וכן השבת מראה על אותו ענין, ולכן כשעושה מילה בשבת הרי הוא כמקים את מצות השבת עצמה וזה הביאור לעשות את השבת שעל ידי הברית מילה שנעשית בשבת יש בזה קיום של לעשות את השבת.

ויש שפירשו, שהכוונה שהרי עובד כוכבים ששמר את השבת עד שלא מל חייב מיתה, וזה הפירוש שכדי לעשות את השבת צריכים לקיים מקודם מצות מילה.

ויש שפירשו, שבמילה נאמר (בראשית יז) והקמתי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחרית לדורותם לברית עולם להיות לך לאלקים ולזרעך אחרית. וכאן דורש, שהשבת הוא גם כן דבר שהברית שנאמר במילה כרותה לו, היינו שהשבת להיות לכם לאלקים.

ויש שפירשו, שתמיד יש לישראל שתי אותות, בחול-תפילין וברית, ובשבת-נקרא ברית ואות. שלשה דברים נאמר בהן שהן אות בין הקדוש ברוך הוא ובין ישראל ואלו הן: מילה ושבת ותפילין. מילה, דכתיב ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם. שבת, דכתיב ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם. תפילין, דכתיב והיה לאות על ידכה. וכל ירא שמים יזהר שיהיה בו תמיד שני אותות מאלו השלשה. כיצד, בחול יש לו שנים מילה ותפילין. ובשבת שאין מניחין תפילין שנים, מילה ושבת. ויש שכתבו סימן לדבר שב"ת, שבת במקום תפילין, ובחול הפוך תב"ש, תפילין במקום שבת:

ברית עולם ביני ובין בני ישראל. (לא טז) גדולה היא השבת שהיא אחת משלש בריתות שנתן הקדוש ברוך הוא בינו ובין בריותיו, ואלו הן: הקשת, והמילה, והשבת, הקשת מנין, שנאמר, והיתה הקשת בענן וגו'. המילה מנין, שנאמר זאת בריתי. השבת מנין, שנאמר לדרתם ברית עולם ביני ובין בני ישראל. רבן שמעון בן גמליאל אומר מה ביני וביניכם האמור בקשת, הצלה מן המבול, אף ביני וביניכם האמור בשבת ובמילה, הצלה מן הגיהנם, אשריו לשומר שתי מצות הללו: (משנת ר' אליעזר) ולכן מברכים אחרי הברית, להציל ידידות שארנו משחת, במנורת המאור הביא על פי הפסוק (אסתר ד) כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא. את התורה, אחת דתו להמית. בגיהנם, לבד מאשר יושיט לו המלך. ר"ת מילה. ואשה ניצולת דכמאן דמהילי דמי, ורמז בהמשך הכתוב, את שרביט הזהב. ר"ת אשה, והביאור על פי מדרש האיתמרי שעל ידי הברית נחתם בבשר האדם שם שדי-י וזה אחד מהשמות שאינם נחקקים, ולכן אסור להשליכו לאש של גיהנם:

אות הוא לעלם. מילה גופה דברי הכל דוחה שבת, מנלן וכו' אמר ר' אלעזר אתיא אות. ופירש"י בשבת כתיב אות היא לעולם. ובמילה כתיב והיה לאות ברית. מה להלן שבת אף כאן שבת: (שבת קלב.)

גמרא (יומא פה) נענה רבי אלעזר ואמר ומה מילה שהיא אחד ממאתים וארבעים ושמונה איברים שבאדם דוחה את השבת קל וחומר לכל גופו שדוחה את השבת, ובאמת תמיה היא מה מקום לק"ו זה, ועיין תוס' יום הכפורים) וי"ל דס"ל מילה גופיה אתיא מלעשות את השבת לדורותם. והכי פירושו דקרא, דאינו דומה מי ששמר שבת והוא מל למי שהוא ערל, ואינו דומה שומר שבת ונימול ביום שמיני בזמנו למי ששומר שבת ונימול שלא בזמנו, על כן אמרה תורה ושמרו שבת לעשות השבת לדורותם ברית עולם. שנשמור שבת ובתנאי שנוכל לעשות שבתות הרבה כשנימול לשמונה

לדורותם ברית. היינו מילה דילפינן אות ברית דורות (פראד"מ שם) [וכן פ"י בזה ינחמנו ע"ש] נמצא שמצוה לחלל שבת למול בזמנו משום שישמור שבתות אחרים כראוי, אף על גב דאי נמי לא נמילה בשבת בזמנו מכל מקום ישמור שבתות אחרים אפילו הכי מחללין עתה כדי שיהיה שמירתו שבתות אחרים בגוף הנימול לשמונה שהוא מצוה מן המובחר, אמור מעתה ק"ו מה זה שאינו חסר לו בשמירת שבת אלא תיקון אבר אחד מחללין עליו שבת מכל שכן פיקוח נפש שמחללין עתה כדי שישמור שבתות הרבה וק"ל: (חתם סופר יומא פה)

והרגו איש את אחיו. (לב כז) ראה זה מצאתי בסי' מגדל עוז להגאון מהריעב"ץ ז"ל בסדר מילה מייתי מדרש, בשעה שהרגו עובדי עגל אמר משה רבינו עליו השלום, לא יסתלקו מהעולם כשהם ערלים והיה משה מל ואהרן פורע ויהושע משקה מים המעורבים עם זהב העגל, והיתה אותה ההשקאה והמילה למיתה ולכן אומרים לתינוק הנמול בדמיך חי שיהיה לחיים, ע"ש. וצע"ג הא מולים היו כל העם היוצאים ממצרים, ופי' ש"ס (ר"פ מחוסרי כפרה) בשעת יציאתן מל, וכן כתב הרמב"ם (בהל' איסורי ביאה ר"פ י"ג) ואם כן החוטאים בעגל שהיו בני עונשים כבר נימולו, וצריך לומר דמה שמלו קודם מתן תורה אחר כך כשניתנה תורה הוה ליה כגר שנתגייר כשהוא מהול והיה צריך הטפה מחדש, אע"ג דיש לפקפק ולומר במילה שנצטוו בה אאע"ה הוה ליה קודם מתן תורה כמו אחר מתן תורה, י"ל לפי מ"ש תוס' (בנדרים לב) דגבי אאע"ה לא נכרת על המילה אלא י"ב בריתות ולא י"ג וברית הי"ג היה בשעת מתן תורה דכתיב הנה דם הברית. ע"ש, והרמב"ם (סוף הל' מילה) מונה כל הי"ג בריתות באאע"ה ומונה ברית אקים את יצחק עמהם, אך התוס' לא ס"ל הכי, נמצא לפ"ז לא היה המילה שקודם מתן תורה חשובה כלאחר מתן תורה והיו צריכים הטפה מחדש ולא היה פנאי למשה רבינו עליו השלום לזה מיום מתן תורה עד אחר שירד מההר, והיה משה מל ואהרן פורע רוצה לומר מטיף דם מאותן המקומות, כך צריך לדחוק, שוב מצאתי למורי בהפלאה על התורה (ספר פנים יפות פרשת בא) בפ"י פסוק תן חלק לשבעה. שכי' גם כן שמשה רבינו עליו השלום חזר והטיף מהם דם ברית אבל על דרך אחר, ע"ש: (חתם סופר שבת קלה)

ברדתו מן ההר. (לד כט) ברדתו. גימטריא תרי"ב מצוות מסר לו הקדוש ברוך הוא כי מילה ניתנה לבני נח: (תוספות השלם)

<u>ימי ההילולא של צדיקים בשבוע זה</u>	
יום שני יג אדר	רבינו יהודה החסיד זצ"ל (ספר חסידים)
	הגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל
	הגה"ק ר' יוחנן סופר (האדמו"ר מערלוי) זי"ע
יום רביעי ט"ו אדר	הגאון ר' צבי הירש קודינבור (קב הישר) זצ"ל
	הגאון ר' מאיר קרליץ זצ"ל
	הרה"ק ר' יוסף לייפער (האדמו"ר מפייטסבורג [צדקת יוסף]) זי"ע
	הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל
יום חמישי ט"ז אדר	הרה"ק אלעזר מנדל בידרמן מלעלוב זי"ע
	הרה"ק פנחס מנחם אלתר מגור (פני מנחם) זי"ע
יום שישי י"ז אדר	הגאון ר' שמעון סופר מקראקא בהרה"ק החתם סופר זצ"ל
	הרה"ק ר' יצחק מבאיאן (פחד יצחק) זי"ע
	הרה"ק ר' אברהם מנחם דאנציגר מאלכסנדר זי"ע
שבת קודש י"ח אדר	הגאון ר' אלכסנדר זיסקינד (יסוד ושוש העבודה) זצ"ל
	הגאון ר' יחזקאל לעוושטיין (משגיח דישיבת פונובז') זצ"ל
	הגאון ר' חיים שלמה ליבוביץ ראש ישיבת קמניץ ופונובז' זצ"ל

אליהו הנביא מופיע בברית רק כשהנימול ישאר יהודי כל ימיו: פעם אחת הוזמן רבי יהודה החסיד להחזיק תינוק בשעת מילתו, קהל רב הוזמן להשתתף בסעודת המצוה, וכשכל המוזמנים ישבו במקומם הכניסו את התינוק, כל האנשים קמו לכבודו וקראו "ברוך הבא", רק רבי יהודה נשאר במקומו ולא קם, כשנשאל על סבת התנהגותו המוזרה, אמר בצער, שלא ראה את אליהו הנביא נכנס בעקבות הילד כדרכו תמיד בכל ברית מילה, אין זאת, המשיך הצדיק ואמר לשואלים המופתעים, שילד זה יעבור עבירה חמורה כשיגדל, רוח שטות תכנס בו וירצה להמיר את דתו, ולכן אינו ראוי כבר עכשיו שאליו הנביא יהיה נוכח בברית שלו: (מעשה בוך אמשטרדם)

עשיית המילה בצד צפון: בבריתו של בנו של ר' אברהם איידלמן ראה הרב משה פיינשטיין זצ"ל שהמוהל מכין לעשות את הברית בצד המערבי, ואמר רבינו לנו ולבעל הברית, דמאחר ששחיתת קדשי קדשים היתה בצפון, וכן עקידת יצחק, לפיכך המנהג הוא אם אפשר שיש מספיק אור לעשות את המילה בצפון, וכן היה קבוע ה"כסא של אליהו" בבתי הכנסת באירופה בצד הצפון: (מסורת משה)

כשמגיע לברית משמח את הזולת: מסירותו של רבי משה פיינשטיין זצ"ל לכל מי שהיה קשור עמה היה נושא, לסיפורים אין ספור, רק לעתים נדירות סרב לסדר קידושי או לשמש כסנדק בברית מילה, היו פעמים שבהן הוא נתכבד בסידור קידושין בשלש חתונות שונות באותו ערב, הרב ניסן אלפרט שנלוו אליו זוכר מה יגע היה ראש הישיבה באותו ערב, ובכל זאת לא חשב אף לרגע להמנע מלהשתתף באירועים אלו, פעם אמר למישהו איני יודע מדוע כה חשובה לאנשים השתתפותי בשמחתם, אולם אם יש באפשרותי לשמח בני אדם איני יכול לסרב: (ילקוט צדקה וחסד)

להזמין לסעודת הברית: באיזה אופן מותר להזמין אנשים לברית, הסביר הרב משה פיינשטיין זצ"ל, שהדין שאין להזמין אנשים לברית המבואר בפוסקים בעיקר הוא לגבי מקרה שמזמינים יחיד, אבל אין איסור באמת להזמין את הרבים, ולמשל כשבאו להברית ורוצה להזמין לבוא לסעודה דאם רוב הציבור יבואו לא נחשב למעטים שלא באו כאילו ביזו את המצוה, דההזמנה היתה להציבור באופן כללי, ואם רוב הציבור באים מקוימת ההזמנה, אבל יותר טוב סתם להכריז שהסעודה באולם, ויבינו כל אחד שמזמין לבוא: (מסורת משה)

בזכות השלום זכר יבריא התינוק

אחד שאל את מו"ר הגר"י קנייבסקי זצוק"ל, נולד לו בן במשקל 800 גרם והכניסוהו לאינקובטור (מכונת חימום), אם יעשה שלום זכר בשבת לאחר לידתו או יחכה עד שבת שלפני המילה, וענה לו מו"ר שיעשה סמוך ללידה, והוסיף לו מו"ר הטעם, בזכות שיתן לכמה יהודים לאכול יעזור הקדוש ברוך הוא שבנו יחיה ויבריא: (ארחות רבנו)

לקח סנדקאות לעצמו כדי לא לפגוע באחרים

הגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א סיפר, כי הסנדקאות בברית שלו היתה מהולה בזהירות בבין אדם לחברו ובפרט תלמידי חכמים, וכה שמעו מפיו תחת אחד השיחים, אאמו"ר זללה"ה היה סנדק שלי, היו שם בברית כמה תלמידי חכמים, ביניהם גם רבי ברוך אפשטיין בעל התורה תמימה בנו של הערוך השולחן וחתנו של הגדול ממניסק שאפשר היה לכבדם בסנדקאות, וכדי לא לפגוע באף אחד נטל את הסנדקאות לעצמו: (מאחורי הפרגוד)

פעם אחת כיבדו את הגר"ח קנייבסקי זצ"ל להיות סנדק, ושלחו רכב שיביא את הרב לברית, הנהג היה בעל תשובה, רבנו ירד מביתו לנסוע והרכב לא נסע בשום אופן, עד שהגר"ח נאלץ לעבור לרכב אחר, בדיעבד התברר כי אביו של בעל התשובה רכש מכונת זו מכסף ריבית ושמרו משמים על רבנו שלא יהנה מריבית: (מאחורי הפרגוד)

הטעם שטורח עבור הסנדקאות

הגר"ח קנייבסקי זצ"ל נהג לטרוח בעבור סנדקאות, והיה נוסע בעבור זה בכל הארץ, ואמר לי הטעם כי מעלת מצות הסנדקאות גדולה עד מאד וגם כי היא מכפרת על העוונות, ומשנת תשס"ב מיעט בזה מפני חולשתו, ובשעתו אמר כי הדרכים לא מפריעים אותו מתלמודו כי לומד גם בדרך ואין בזה משום ביטול תורה:

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

בעת שמחה בעת בקשה כשצריך ישועה
היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.